

ГОСПІТАЛІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ З ХВОРОБАМИ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ

Якимець В.М., Лобода Т.В., Огороднійчук І.В., Шевчук Р.В.

Українська військово-медична академія, м.Київ

Резюме. У статті на основі аналізу результатів статистичної звітності щодо показників госпіталізації на хвороби органів травлення, встановлені рівні, структура та динаміка госпіталізації даного класу хвороб у різних категорій військовослужбовців упродовж 2003–2008 років.

Ключові слова: хвороби органів травлення, госпіталізація, офіцери, військовослужбовці за контрактом.

Вступ. Обсяги госпіталізації мають першочергове значення в процесі перспективного планування організації системи охорони здоров'я військовослужбовців Збройних Сил України (ЗС України). Стаціонарна допомога потребує значних ресурсів, а тому її адекватна оцінка повинна сприяти підвищенню ефективності діяльності військово-медичної служби [1, 2].

Вивчення контингенту госпіталізованих дозволяє більш раціонально планувати та організовувати госпітальну медичну допомогу військовослужбовцям, спостерігати за динамічними змінами в їх здоров'ї, а також в певній мірі дає уяву про поширеність деяких захворювань.

Відомо, що склад госпіталізованих значно відрізняється від фактичного розповсюдження захворювань серед військовослужбовців. Але данні про хворих, які потребують обов'язкової госпіталізації: при гострих хірургічних захворюваннях, деяких інфекційних захворюваннях доволі повно представляють рівень цих захворювань серед військовослужбовців.

На обсяги та склад госпіталізованих впливає багато факторів, які ускладнюють порівняння цих матеріалів: забезпеченість ліж-

ками, спеціалізація ліжкового фонду, кваліфікація лікарів поліклінік та госпіталів, діагностичні можливості госпіталю, стан амбулаторно – поліклінічної допомоги і її можливості, військово-статевий склад військовослужбовців даної території, відбір на госпіталізацію та т.д. [3, 4, 5].

Матеріали і методи дослідження. Для досягнення мети проводився підбір та вивчення даних статистичної звітності Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України щодо госпіталізації на хвороби шкіри та підшкірної клітковини в ЗС України. При цьому вивчалися рівень, структура і динаміка госпіталізованої захворюваності на хвороби органів травлення серед військовослужбовців строкової служби, офіцерів та військовослужбовців за контрактом.

Для дослідження рівнів госпіталізації вихідним матеріалом служили дані статистичної звітності за період 2003–2008 років (форма 2/мед), внесені в автоматизовану інформаційну систему ведення медичних звітів закладів охорони здоров'я “Контингент”, проаналізовані та узагальнені фахівцями лікувально-профілактичного відділу Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України. При цьому визначались рівень, структура і динаміка госпіталізації за основними класами хвороб та окремими нозологічними формами за кожен рік в період з 2003 по 2008 рік та середні за п'ять років.

Результати дослідження та їх обговорення. Нами був проведений аналіз показників загальної госпіталізації військовослужбовців Збройних Сил України за 2003–2008 рр. в тому числі з урахуванням категорій військовослужбовців (строкова служба, офіцери, за контрактом), а також у розрізі видів військ (Центральне підпорядкування, Повітряні Сили, Військово-Морські Сили та Сухопутні війська) в результаті хвороб органів травлення (з урахуванням хвороб порожнини рота).

Загальна госпіталізація у військовослужбовців строкової служби становила 1515,2 ‰, у офіцерів 350,4 ‰, у військовослужбовців за контрактом – 306,9 ‰.

В результаті дослідження встановлено, що в структурі загальної госпіталізації хвороби органів травлення (з урахуванням

хвороб порожнини рота) займали 4 рангове місце серед військовослужбовців строкової служби, вони склали 11,3 % з показником 170,8 ‰, 1 місце серед офіцерів 27,4 % (95,9 ‰) та 2 місце серед військовослужбовців за контрактом 23,9 % (73,3 ‰) (рис.1).

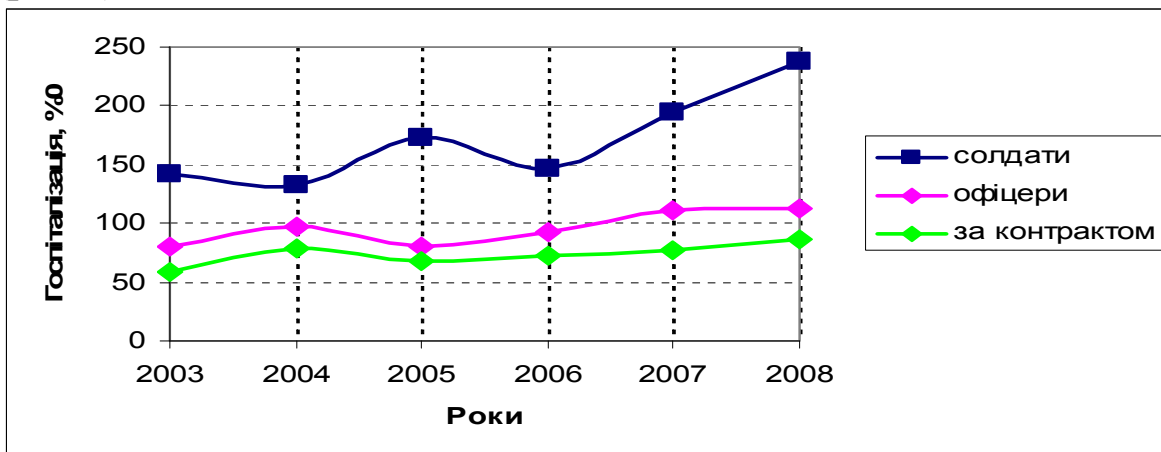

Рис. 1. Динаміка госпіталізації військовослужбовців ЗС України в результаті хвороб органів травлення (з урахуванням хвороб порожнини рота) за 2003–2008 роки

В структурі госпіталізації військовослужбовців строкової служби в результаті хвороб органів травлення (з урахуванням хвороб порожнини рота) по нозологічним формам за 2003–2008 рр. хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи займали третє місце – 15,8 % (рис.2) з показником 27 ‰, хвороби зубів – четверте – 11,4 % (19,4 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби парадонту) посідали восьме місце – 2,4 % з показником 4,1 ‰.

Загальні рівні госпіталізації даного контингенту в результаті хвороб органів травлення (з урахуванням хвороб порожнини рота) мали тенденцію до збільшення показників з 142,1 ‰ у 2003 році до 237,1 ‰ у 2008 році.

Аналізуючи показники госпіталізації по видам Збройних Сил України нами встановлено, що найвищі показники по XI класу хвороб були у Військово-Морських Силах (ВМС). За досліджуваних 2003–2008 роки хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи займали друге місце по нозологічним формам по XI класу з показником 31,8 ‰ (19,8 %), третє – хвороби зубів – 25,4 ‰ (15,8 %), інші хвороби (гінгівіт та хвороби парадонту) посідали

сьоме місце з показником 4,2 ‰ (2,6 ‰). Загальні рівні госпіталізації по даному класу мали тенденцію до незначного зменшення показників з 213,6 ‰ у 2003 році до 208,1 ‰ у 2008 році.

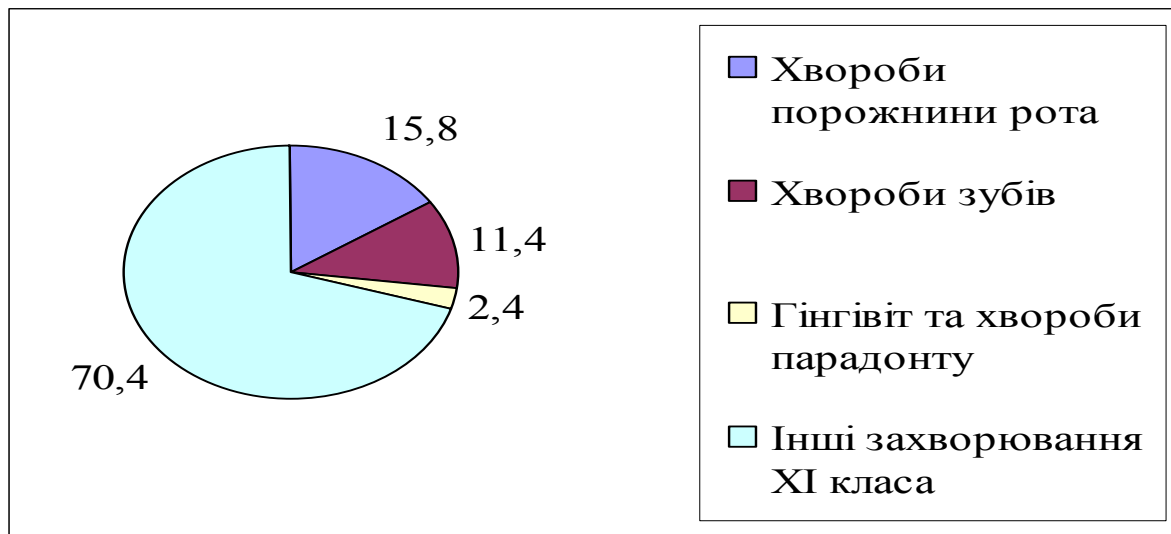

Рис. 2. Структура госпіталізації військовослужбовців строкової служби в результаті хвороб органів травлення (з урахуванням хвороб порожнини рота) по нозологічним формам за 2003–2008 роки

Дещо нижчі показники у Повітряних Силах (ПС) – хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи з показником 12,8 ‰ (13,6 ‰), п'яте – хвороби зубів – 9,2 ‰ (9,7 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби парадонту) посідали восьме місце з показником 3,1 ‰ (3,3 ‰). Загальні рівні госпіталізації по даному класу мали тенденцію до збільшення показників з 80 ‰ у 2003 році до 173,9 ‰ у 2008 році.

У Сухопутних військах (СВ) хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи займали третє місце з показником 50,1 ‰ (17,7 ‰), четверте – хвороби зубів – 37,9 ‰ (13,4 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби парадонту) посідали сьоме місце з показником 7,9 ‰ (2,8 ‰). Загальні рівні госпіталізації по даному класу мали тенденцію до збільшення показників з 188,7 ‰ у 2003 році до 252,2 ‰ у 2008 році.

Найнижчі показники госпіталізації по XI класу хвороб серед військовослужбовців за контрактом були у військах Центрального підпорядкування (ЦП) третє місце – хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи з показником 27,2 ‰ (12,8 ‰), п'яте –

хвороби зубів – 15,1 ‰ (7,1 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби пародонту) посідали десяте місце з показником 4,8 ‰ (2,3 ‰). Загальні рівні госпіталізації по даному класу мали тенденцію до збільшення показників з 189,8 ‰ у 2003 році до 293,3 ‰ у 2008 році.

Загальні рівні госпіталізації у військовослужбовців строкової служби мали тенденцію до зростання показників з 1366,2 ‰ в 2003 році до 2084,2 ‰ в 2008 році.

В структурі загальної госпіталізації військовослужбовців строкової служби перше місце займали хвороби органів дихання – 51,5 ‰ з показником 779,7 ‰.

Друге рангове місце в структурі госпіталізації рядового складу займали хвороби шкіри та підшкірної клітковини, які склали 17,2 ‰ з показником захворюваності 261,01 ‰.

Третє рангове місце займали хвороби сечостатевої системи – 11,4 ‰ (172,1 ‰).

Хвороби органів травлення займали четверте місце, вони становили 11,3 ‰ (170,8 ‰) (рис.3).

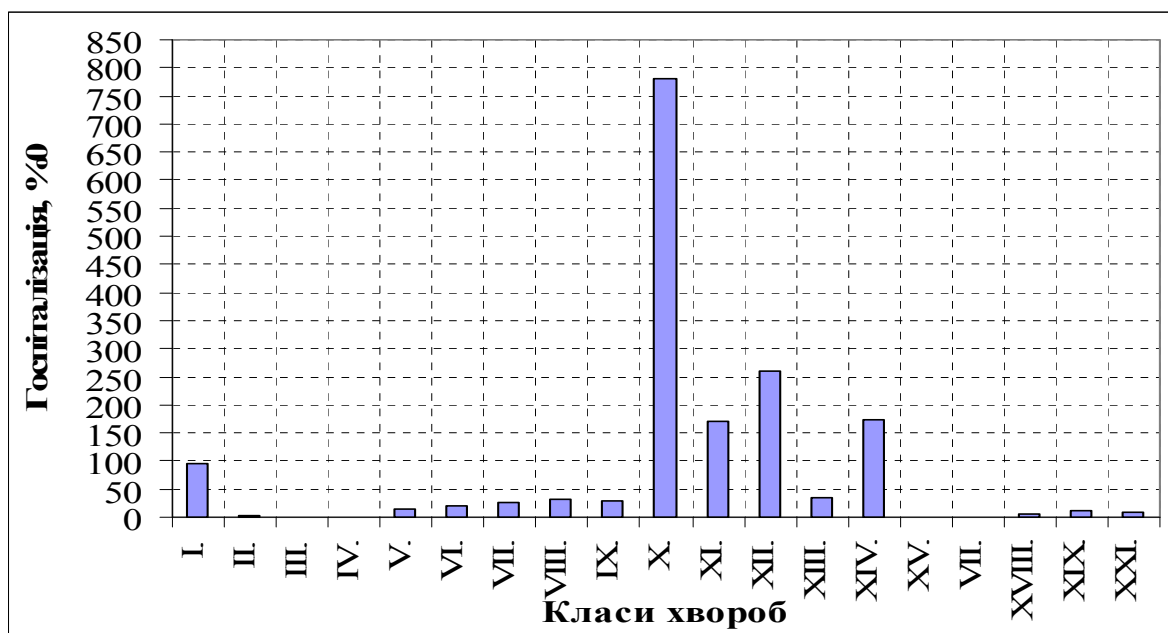

Рис. 3. Показники загальної госпіталізації у військовослужбовців строкової служби ЗС України по класам хвороб в середньому за 2003–2008 роки

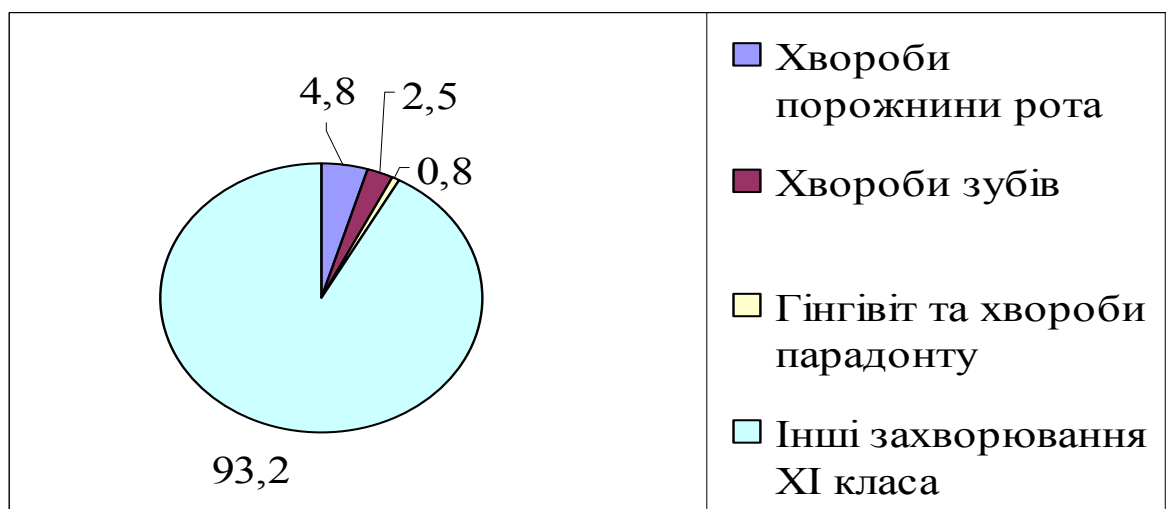

Рис. 4. Структура госпіталізації офіцерів в результаті хвороб органів травлення (з урахуванням хвороб порожнини рота) по нозологічним формам за 2003–2008 роки

В структурі госпіталізації офіцерів в результаті хвороб органів травлення (з урахуванням хвороб порожнини рота) по нозологічним формам хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи займали п'яте місце з показником 4,6 ‰, хвороби зубів – одинадцяте – 2,4 ‰, інші хвороби (гінгівіт та хвороби пародонту) посідали п'ятнадцяте місце з показником 0,7 ‰ (рис. 4).

Загальні рівні госпіталізації даного контингенту в результаті хвороб органів травлення (з урахуванням хвороб порожнини рота) мали тенденцію до збільшення показників з 80,2 ‰ у 2003 році до 113 ‰ у 2008 році.

Аналізуючи показники госпіталізації по видам Збройних Сил України нами встановлено, що найвищі показники по XI класу хвороб були у Військово-Морських Силах (ВМС). За досліджувани 2003–2008 роки хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи займали п'яте місце по нозологічним формам по XI класу з показником 4,7 ‰ (6,2 ‰), шосте – хвороби зубів – 4 ‰ (5,4 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби пародонту) посідали п'ятнадцяте місце з показником 0,3 ‰ (0,4 ‰). Загальні рівні госпіталізації по даному класу мали тенденцію до зменшення показників з 107,9 ‰ у 2003 році до 86,6 ‰ у 2008 році.

Деяко нижчі показники у Повітряних Силах (ПС) – сьоме місце – хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи з пока-

зником 4,3 ‰ (4,9 ‰), дев'яте – хвороби зубів – 3,2 ‰ (3,7 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби пародонту) посідали п'ятнадцяте місце з показником 0,9 ‰ (1,1 ‰). Загальні рівні госпіталізації по даному класу мали тенденцію до збільшення показників з 61,7 ‰ у 2003 році до 109,4 ‰ у 2008 році.

У Сухопутних військах (СВ) хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи займали п'яте місце з показником 5,5 ‰ (5,7 ‰), десяте – хвороби зубів – 2,2 ‰ (2,2 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби пародонту) посідали чотирнадцяте місце з показником 0,6 ‰ (0,6 ‰). Загальні рівні госпіталізації по даному класу мали тенденцію до збільшення показників з 93,4 ‰ у 2003 році до 102,7 ‰ у 2008 році.

Найнижчі показники госпіталізації по XI класу хвороб серед військовослужбовців за контрактом були у військах Центрального підпорядкування (ЦП) десяте місце – хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи з показником 3,4 ‰ (3,1 ‰), дванадцяте – хвороби зубів – 2,2 ‰ (1,8 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби пародонту) посідали чотирнадцяте місце з показником 0,6 ‰ (0,5 ‰). Загальні рівні госпіталізації по даному класу мали тенденцію до збільшення показників з 83,7 ‰ у 2003 році до 175,2 ‰ у 2008 році.

Загальні рівні госпіталізації офіцерів були значно нижчими ніж у рядового складу, відмічалася тенденція до зростання показників з 273,9 ‰ в 2003 році до 425,6 ‰ в 2008 році.

В структурі захворюваності офіцерів перше місце займали хвороби органів травлення – 27,4 ‰ (95,9 ‰).

Друге рангове місце займали хвороби органів дихання, які склали в структурі загальної госпіталізації 19,2 ‰ (67,3 ‰).

Третє місце займали хвороби системи кровообігу (IX клас) – 13,7 ‰ з показником 47,9 ‰ (рис. 5).

В структурі загальної госпіталізації військовослужбовців за контрактом в результаті хвороб органів травлення (з урахуванням хвороб порожнини рота) по нозологічним формам хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи займали п'яте місце 6,8 ‰ з показником 5,02 ‰, хвороби зубів – восьме – 3,9 ‰ (2,8 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби пародонту) посідали п'ятнадцяте місце 0,8 ‰ з показником 0,6 ‰.

Рис. 5. Показники загальної госпіталізації офіцерів ЗС України по класам хвороб в середньому за 2003–2008 роки.

Загальні рівні госпіталізації даного контингенту в результаті хвороб органів травлення (з урахуванням хвороб порожнини рота) мали тенденцію до збільшення показників з 57,9 ‰ у 2003 році до 85,9 ‰ у 2008 році (рис. 6).

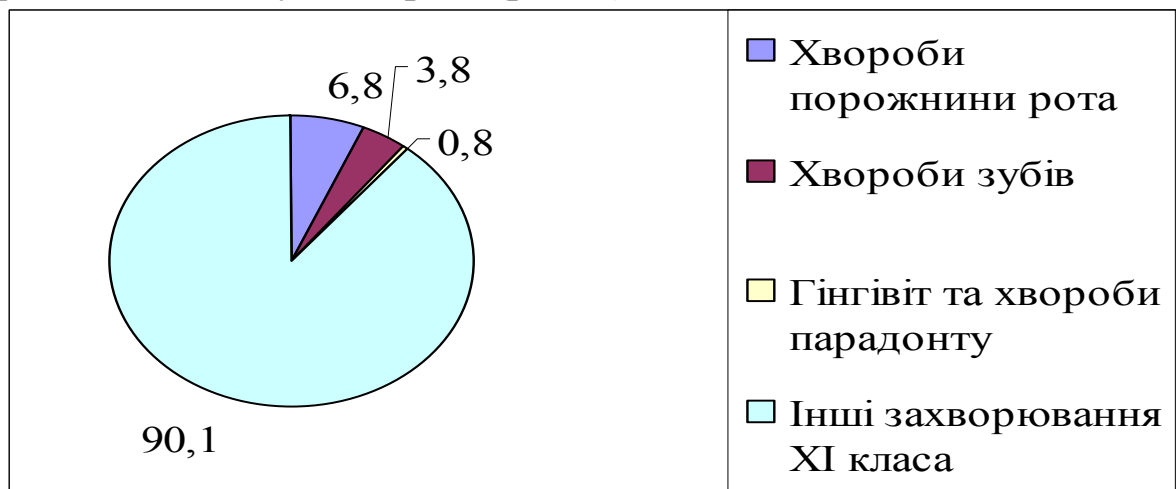

Рис. 6. Структура госпіталізації військовослужбовців за контрактом в результаті хвороб органів травлення (з урахуванням хвороб порожнини рота) по нозологічним формам за 2003–2008 роки

Аналізуючи показники госпіталізації по видах Збройних Сил України нами встановлено, що найвищі показники по XI класу хвороб були у Повітряних Силах (ПС). За досліджувані 2003–2008 роки хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи

займали четверте місце по нозологічним формам по XI класу з показником 4,9 ‰ (7,4 ‰), шосте – хвороби зубів – 4,3 ‰ (6,4 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби пародонту) посідали п'ятнадцяте місце з показником 0,5 ‰ (0,8 ‰). Загальні рівні госпіталізації по даному класу мали тенденцію до збільшення показників з 36,1 ‰ у 2003 році до 78,8 ‰ у 2008 році.

Дещо нижчі показники у Військово-Морських Силах (ВМС) – п'яте місце – хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи з показником 2,3 ‰ (4,8 ‰), дев'яте – хвороби зубів – 1,3 ‰ (2,8 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби пародонту) посідали шістнадцяте місце з показником 0,4 ‰ (0,8 ‰). Загальні рівні госпіталізації по даному класу мали тенденцію до збільшення показників з 38,6 ‰ у 2003 році до 81,8 ‰ у 2008 році.

У Сухопутних військах (СВ) хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи займали п'яте місце з показником 3,9 ‰ (5,8 ‰), одинадцяте – хвороби зубів – 1,6 ‰ (2,4 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби пародонту) посідали чотирнадцяте місце з показником 0,5 ‰ (0,7 ‰). Загальні рівні госпіталізації по даному класу мали тенденцію до збільшення показників з 53,7 ‰ у 2003 році до 85,5 ‰ у 2008 році.

Найнижчі показники госпіталізації по XI класу хвороб серед військовослужбовців за контрактом були у військах Центрального підпорядкування (ЦП) дев'яте місце – хвороби порожнини рота, слинних залоз та щелепи з показником 3,3 ‰ (3,7 ‰), одинадцяте – хвороби зубів – 2,4 ‰ (2,7 ‰), інші хвороби (гінгівіт та хвороби пародонту) посідали чотирнадцяте місце з показником 0,6 ‰ (0,7 ‰). Загальні рівні госпіталізації по даному класу мали тенденцію до збільшення показників з 77,3 ‰ у 2003 році до 123,8 ‰ у 2008 році.

Загальні рівні госпіталізації у військовослужбовців за контрактом мали тенденцію до зростання показників з 222,2 ‰ в 2003 році до 401,6 ‰ в 2008 році.

В структурі госпіталізації військовослужбовців за контрактом перше місце займали хвороби органів дихання (X клас) – 24,3 ‰ (74,7 ‰)

Друге рангове місце – хвороби органів травлення (XI клас) 23,9 % (73,3 ‰).

Третє рангове місце в структурі госпіталізації військовослужбовців за контрактом займали хвороби системи кровообігу (IX клас), які склали 9,4 % (28,7 ‰) (рис. 7).

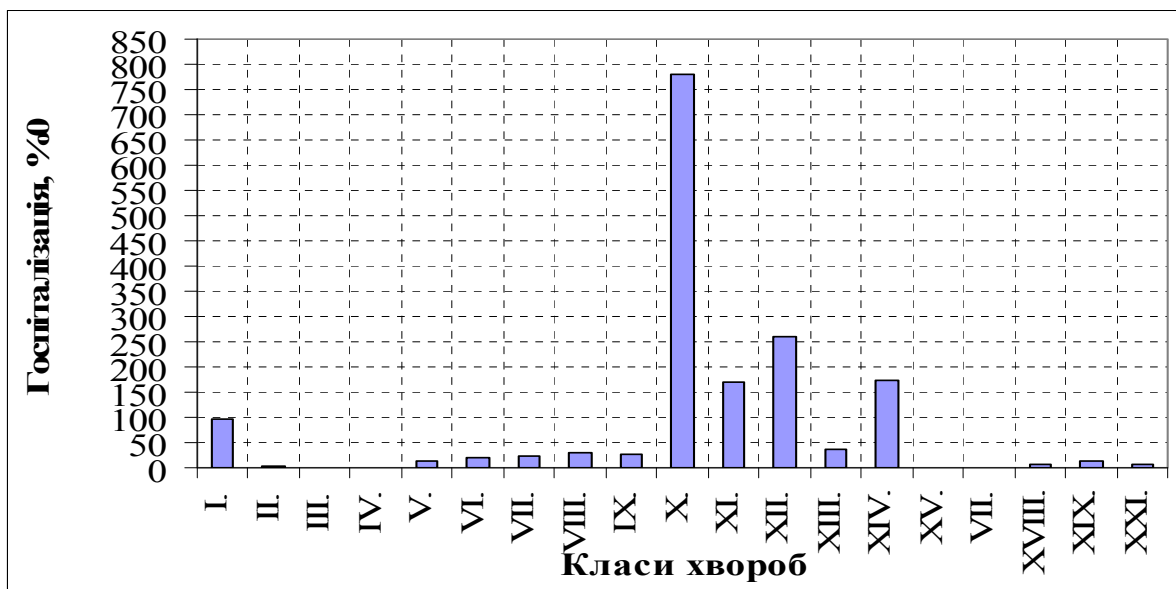

Рис. 7. Показники загальної госпіталізації військовослужбовців за контрактом ЗС України по класам хвороб в середньому за 2003–2008 роки

Висновки:

Таким чином, вивчення структури госпіталізації військовослужбовців Збройних Сил України надає загальну уяву з найбільш розповсюджених хвороб серед особового складу різних підрозділів та видів військ. Це дуже важливо для прогнозування подальших змін у рівнях захворюваності та плануванні кадрового та матеріального медичного забезпечення військ.

Привертає увагу високі рівні госпіталізації з приводу хвороб органів дихання та хвороб органів травлення у всіх підрозділах ЗС України, що потребує подальшого детального вивчення причин та факторів ризику виникнення цих захворювань, а також розробки та впровадження ефективних комплексних профілактичних програм для попередження виникнення, розвитку та можливих ускладнень цих захворювань.

Література:

1. Волик О.М. Обсяги госпіталізації до медичних закладів та підрозділів Збройних Сил України / О.М. Волик // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. К.: – 2002. – № 4. – С.20–22.
2. Волик О.М. Динаміка показників здоров'я військовослужбовців Збройних Сил України кадрового складу за даними щорічної статистичної звітності / О.М. Волик // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. К.: – 2002.– № 3 – С. 15–17.
3. Вовкодав Н.Н. Госпитализированная заболеваемость военнослужащих ВС Украины / Н.Н.Вовкодав, Н.И.Хижняк, А.С.Кухленко, В.В.Дяченко // Проблемы военного здравоохранения и пути его реформирования. – К.: – 1996. – С.96–98.
4. Огороднійчук І.В. Захворюваність, госпіталізація та працевтрати військовослужбовців Збройних Сил України 2001–2004 рр / І.В. Огороднійчук, В.В. Нарожнов, М.І. Хижняк // Проблеми військової охорони здоров'я: Зб. наук. праць УВМА. – К., 2006. – Вип. 15. – С. 505–511.
5. Огороднійчук І.В. Обсяги госпіталізації серед військовослужбовців Збройних Сил України за 2001- 2005 роки / І.В.Огороднійчук, В.В.Нарожнов, М.М.Хижняк // Сучасні аспекти військової медицини / Збірник наукових праць ГВКГ МО України. – К.: – 2007.- Вип. № 12.- С.34–38.

ИЗУЧЕНИЕ УРОВНЕЙ ГОСПИТАЛИЗАЦИИ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ С ЗАБОЛЕВАНИЯМИ ОРГАНОВ ПИЩЕВАРЕНИЯ

Якимець В.Н., Лобода Т.В.,
Огороднійчук І.В., Шевчук Р.В.

Резюме. В статті на основі аналізу результатів статистическої отчетності по показателям госпитализации на заболевания органов пищеварения, установлены уровни, структура и динамика

госпитализации данного класса болезней среди разных категорий военнослужащих на протяжении 2003–2008 годов.

Ключевые слова: *болезни органов пищеварения, госпитализация, офицеры, военнослужащие за контрактом.*

THE STUDY OF HOSPITALIZATION OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE WITH GASTROINTESTINAL DISEASES

V.Yakimetz, T.Loboda, I.Ogorodniychuk, R.Shevchuk

Summary. *On the basis of analysis of the results of statistical reporting on hospital admissions for diseases of the digestive system, set the level, structure and dynamics of this class of diseases hospitalization among different categories of servicemen during 2003–2008.*

Keywords: *digestive diseases, hospitalization, officers, soldiers of the contract.*